

Styrelse/Nämnd: Tekniska utskottet

Dag, tid: 2019-03-26, kl. 13:30

Plats: Tekniska förvaltningens sammanträdesrum

Övrigt:

Ärenden:	Dnr:	Sida:
1 Val av justerare		
Beslutsärenden		
2 Aktiv fritid för personer med funktionsnedsättning	TU.2018.237	2 - 10
3 Värnamo hälsocenter – permanentning av projekt hälsocenter	TU.2019.31	11 - 27
4 Simtider i simhallen	TU.2019.25	28 - 30
Beredningsärenden		
5 Cirkulationsplats Ringvägen - Expovägen	TU.2018.29	31 - 32
Informationsärenden		
6 Hållplats Gummifabriken	TU.2019.44	
7 Värnamobygdens Ryttarförening – information om ridanläggningen i Sörsjö	TU.2019.39	33 - 35
8 Överföringsledningar Värnamo - Bor, projekt 0694	TU.2017.129	36 - 37
9 Förvaltningschefen informerar		
10 Övrigt		

Gottlieb Granberg
Ordförande

Anita Andersson
Sekreterare

Aktiv fritid för personer med funktionsnedsättning

Ärendebeskrivning

Det finns ett behov av att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att ha en fysiskt och socialt rik fritid. Fritidsavdelningen och omsorgsförvaltningen har under 2018 haft flera träffar för att diskutera hur man tillsammans kan öka aktiviteten för målgruppen. Träffarna utmynnade i ett förslag om att skriva till kommunstyrelsen för att äska medel i samband med budgetberedningen inför år 2020 för att kunna anställa en person som har till sin uppgift att stötta såväl föreningsliv som målgruppen för att få ökad aktivitet. Omsorgsnämnden har diskuterat ärendet och inväntar tekniska utskottets beslut för att ta ställning till om man ska ställa sig bakom tekniska utskottets eventuella förslag om att hos kommunstyrelsen äska om tilldelning i budget. Omsorgsnämnden avser att fatta beslut i frågan den 27 mars.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

Att hos kommunstyrelsen äska om tilldelning i budget vid budgetberedning inför år 2020 för en tjänst om 75 % för att öka delaktigheten hos personer med funktionsnedsättning i föreningslivet och andra fritidsaktiviteter.

Maria Grimstål
Handläggare

Johan Arvidsson
Fritidschef

Utredning

Sammanfattning och mål för aktörer och målgrupp

Ohälsa är vanligare bland personer med funktionsnedsättning än bland övriga befolkningen. I åldersgruppen 25-64 år är det 17 % av personer med funktionsnedsättning som tycker att deras hälsa är dålig jämfört med 1 % i övriga befolkningen. Ett liknande mönster ser man bland barn. Personer med funktionsnedsättning har ökad risk att utveckla sjukdomar och risk för förkortad livslängd och sämre livskvalitet.

Målsättningen för den tilltänkta tjänsten bör vara att kommuninvånare i Värnamo kommun som har funktionsnedsättning ska kunna erbjudas en aktiv fritid. Ett mätbart mål är att efter 1,5 år ska antalet föreningar, som aktivt erbjuder fritidsaktiviteter för barn, unga och/eller vuxna med funktionsnedsättning, ska ha ökat till minst tio stycken.

Under samma tid ska vi ha nått och erbjudit minst 80 % av alla med funktionsnedsättning som har insatser från omsorgsförvaltningen stöd för en aktiv fritid.

Statistik från SCB - Undersökningarna av levnadsförhållanden

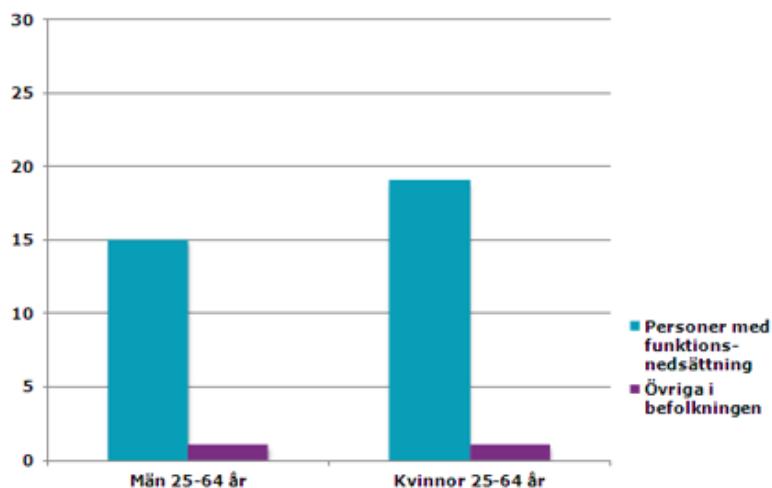
Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) visar att det finns skillnader mellan personer med funktionsnedsättning och övriga befolkningen när det gäller deras allmänna hälsa.

Det är vanligare att vuxna med funktionsnedsättning har svår värk. I denna grupp är det 40 procent som har svår värk jämfört med 12 procent bland övriga 25 till 64-åringar. Bland de som har flera funktionsnedsättningar är andelen högre, 63 procent. Det är en större andel kvinnor än män som uppger att de har svår värk, såväl i gruppen personer med funktionsnedsättning som bland övriga i befolkningen.

Tekniska förvaltningen

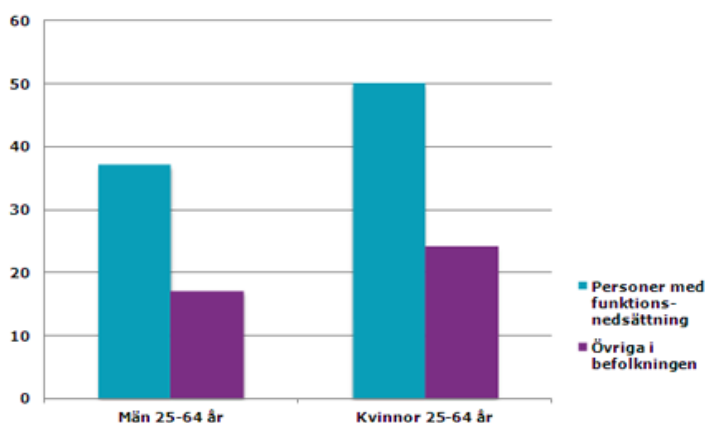
Tekniska utskottet

Dnr: TU.2018.237

Andel som uppgett att deras hälsa är mycket eller ganska dålig, bland personer med funktionsnedsättning och övriga i befolkningen. Män och kvinnor 25-64 år. År 2010/11.

Samma mönster kan man se när det gäller sömnbesvär. I gruppen personer med funktionsnedsättning är det mer än dubbelt så vanligt med sömnbesvär jämfört med den övriga befolkningen. Bland dem som har fler än en funktionsnedsättning är andelen högre, 59 procent. Det vanligare att kvinnor uppger att de har sömnbesvär än att män gör det, oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte.

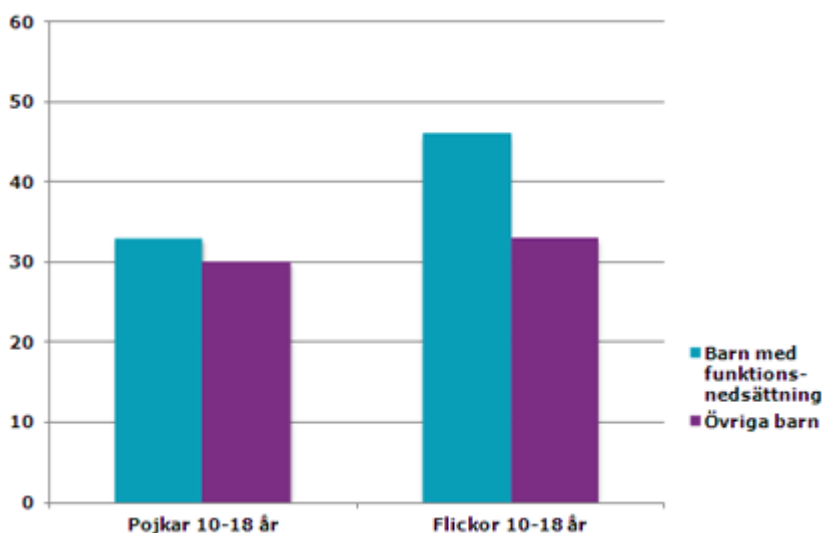

Andel som uppgett att de har sömnbesvär, bland personer med funktionsnedsättning och övriga i befolkningen. Män och kvinnor 25-64 år. År 2010/11.

I samband med Undersökningarna av levnadsförhållanden tillfrågas också de som har barn i åldern 10-18 år om barnen vill delta i en egen undersökning, Undersökningarna av barns

levnadsförhållanden (Barn ULF). Utifrån föräldrarnas svar får man veta om barnen har vissa funktionsnedsättningar, som till exempel ADHD, astma eller hörselnedsättning. I intervjuerna med barnen framgår att de med funktionsnedsättning har sämre hälsa. Det är 78 procent av 10 till 18-åringarna med funktionsnedsättning som upplever att deras hälsa är bra. Det kan jämföras med 87 procent bland övriga barn.

Barn med funktionsnedsättning har huvudvärk och ont i magen oftare än övriga barn. 36 procent av barn med funktionsnedsättning har huvudvärk minst en gång i veckan, jämfört med 25 procent bland övriga barn. Även ont i magen är vanligare bland barn med funktionsnedsättning, 23 procent jämfört med 15 procent. Flickor med funktionsnedsättning uppger oftare att de har problem med hälsan. De har i större utsträckning än övriga flickor ont i huvudet och magen varje vecka, medan det inte finns någon större skillnad bland pojkar med funktionsnedsättning jämfört med övriga pojkar. Det är också vanligare att flickor med funktionsnedsättning känner sig trötta under dagarna i skolan en eller flera gånger i veckan och att de har svårt att somna jämfört med övriga flickor.

Andel som har svårt att somna minst en gång i veckan, bland barn med funktionsnedsättning och övriga barn. Pojkar och flickor 10 till 18 år. År 2010/11.

Övriga rapporter

Personer med psykisk funktionsnedsättning har en ökad risk att drabbas av fysisk ohälsa. Personer med depression har 58 % ökad risk av utveckla fetma och 23 % ökad risk att drabbas av kroniska sjukdomar, såsom hjärtsjukdom, njursjukdom, andra psykiska sjukdomar mm. Det finns även ökad risk för personer med psykisk funktionsnedsättning, tex schizofreni, att utveckla diabetes typ 2 och har tre gånger så hög total dödlighet jämfört med befolkningen i övrigt. Personer med rörelsenedsättning är den grupp där ohälsan är allra störst. I den här gruppen har 43 % av männen och 32 % av kvinnorna rapporterat ett dåligt allmänt hälsotillstånd. Rapporten visar också att fetma var vanligast bland kvinnor med nedsatt rörelseförmåga, där hela 32 % hade fetma. Diabetes var vanligare bland män med rörelsenedsättning än bland hela gruppen män med funktionsnedsättning. Huvudvärk, svåra besvär av trötthet och svåra sömnbesvär var betydligt vanligare bland personer med funktionsnedsättning än i övriga befolkningen. Vanligast var den här typen av besvär bland personer med rörelsenedsättning. (Bergström, Hagströmer, 2010)

Inom fritiden likväl som inom arbetslivet är de funktionshindrades möjlighet till att delta i fritidsaktiviteter begränsade (Carr, 2004). Zijlstra och Vlaskamp (2005) lyfter fram att fritidstiden för personer med svåra intellektuella funktionsnedsättningar till största del innebär att ”slå ihjäl tid” i stället för att njuta av kvalitetstid. De flesta aktiviteter är passiva aktiviteter så som att titta på TV (Zijlstra & Vlaskamp, 2005).

Organiserade fritidsaktiviteter för personer med en funktionsnedsättning tenderar att skapas i syfte att rehabilitera eller som terapi, vilket leder till att fritiden inte blir aktivitet som består av fria val utan en fritid som är mer kravfylld (Carr, 2004). En stor del av fritiden för personer med en intellektuell funktionsnedsättning har visat sig vara reproduktiva sysslor såsom vardagsarbete och förberedelse inför nästkommande vecka (Lövgren, 2013). Vuxna som tillhör personkrets 1 enligt LSS kan beviljas bostad med särskild service såsom en servicebostad eller en gruppboende. Funktionsrättsorganisationer påpekar att det ofta förväntas att fritidsaktiviteter skall ske i gemenskap med andra boende, detta är dock något som inte alltid fungerar eller är efterfrågat (Socialstyrelsen, 2015).

Förenta Nationernas Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning tar upp de funktionsnedsattas rätt att delta i fritidsaktiviteter. Deklarationen är tydlig med att personer med en funktionsnedsättning skall kunna delta på lika villkor i rekreativa aktiviteter, fritidsaktiviteter och idrottsaktiviteter samt att konventionsstaterna skall verka för att uppmuntra och främja att personer med en funktionsnedsättning deltar i ordinarie verksamheter, något som ställer krav på de ansvariga myndigheterna och aktörerna. Deklarationen betonar att personer med en funktionsnedsättning skall ges möjlighet att delta i anpassade verksamheter där de funktionsnedsatta skall ges möjlighet att själva organisera och utveckla verksamheten samt att personer med en funktionsnedsättning ska få möjlighet att utveckla och använda sina förmågor, inte enbart för sin egen skull utan även för samhällets berikande. FN deklARATIONEN visar på vikten av att anpassningar och stöd ges men även på vikten av att personer med en funktionsnedsättning ges möjlighet att själva påverka verksamheterna samt att deras kunskaper och insatser skall värdesättas och tas till vara av samhället (SÖ 2008: 26, s. 27-28).

Samverkansträffar mellan fritidsavdelningen och omsorgsförvaltningen

Vid några av träffarna har även Smålandsidrotten deltagit och vid en träff var även en representant från kultur- och fritidsförvaltningen i Jönköping med för att informera om hur de i Jönköpings kommun jobbar med frågan att få ökad aktivitet på fritiden för personer med funktionsnedsättning.

På samverkansträffarna har det konstaterats att det finns få idrottsföreningar som har utformat verksamhet som passar personer med funktionsnedsättning, just nu är det bara Värnamo SK som är aktiv med grupper för barn, unga och vuxna med framförallt intellektuell funktionsnedsättning. Det är få idrottsföreningar som söker bidrag för deltagare med funktionsnedsättning som ingår i deras ordinarie verksamhet.

Målgruppen är en heterogen grupp. Vissa skulle direkt kunna slussas in i ordinarie föreningsliv, andra på lite sikt med stöd och anpassningar och en del kan inte delta i föreningslivet utan behöver andra typer av aktivering. I vissa fall är det viktigt med

integration mellan personen med funktionsnedsättning och andra, medan det för en del personer är aktiviteten som är överordnad då det kan vara svårt att umgås med andra personer.

I Jönköpings kommun finns en person som har i sin tjänst att möjliggöra aktiv fritid för barn, unga och vuxna med funktionsnedsättningar. Målsättningen i tjänstebeskrivningen är att kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning så långt det är möjligt ska ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och de ska ha rätt till en aktiv fritid. Tjänsten innebär även aktiv samverkan i förvaltningen, mellan förvaltningar, med föreningar och andra aktörer. I tjänsten ingår även att tillse att kommunens hemsidor ska ha tydlig information angående tillgänglighet, jobba aktivt med pluspolarekortet och webbplatsen fritidsinfo.se. Personen som innehar tjänsten ser till att finnas med när föreningar ordnar sina öppethusdagar och hon informerar då målgruppen om att hon kommer att vara där och försöker locka dem att komma tillsammans med sina vårdnadshavare (om de är i den åldern). Fördelen är att man då får se både ledare och den platsen där aktiviteten kommer att äga rum. Det gör att det kan vara lättare att komma tillbaka för att prova. När föreningar vill starta upp verksamhet för målgruppen finns hon också med som ett stöd första fem gångerna, därefter anordnas ett föräldramöte där man påtalar behovet av hjälpledare, så att föreningens ledare egentligen bara leder själva aktiviteten. I tjänsten ingår även att skapa aktiviteter för målgruppen utanför föreningslivet, ex skapa mötesplatser. Varje år tillkommer en eller ett par föreningar som breddar sin verksamhet genom att nå målgruppen. Resultatet mäter man genom bland annat enkäter.

Som Värnamo kommuns organisation ser ut idag bedöms det inte finnas utrymme hos vare sig fritidsavdelningen eller hos omsorgsförvaltningen att avsätta en person som aktivt kan arbeta med frågan. Arbetsinsatsen skulle till stor del likna den som är beskriven ovan i hur Jönköpings kommun jobbar med målgruppen. Tjänsten skulle till stor del bestå i att ha många kontakter med såväl föreningslivet som personer med funktionsnedsättning och att matcha ihop personer med aktiviteter. Inte minst bedöms föreningslivet vara i behov av stöd för att våga ta emot målgruppen. Det stödet behöver i många fall vara att en person finns med vid uppstart av

aktiviteterna tills man har lyckats få in andra hjälpledare, tex föräldrar. Eftersom föreningslivet förändras och ledare byts ut är bedömningen att det behövs en tjänst, inte bara för att starta upp, utan också för att fortlöpande stötta föreningar och deltagare.

Diskussion har förts vid sammankomsterna om möjligheten att göra ett projekt och söka extern finansiering från tex Arvsfonden, MUCF, Kronprinsessan Victorias fond eller EU-bidrag. Smålandsidrotten har aviserat att de inte kan åta sig att vara projektägare och kommunen accepteras inte som projektägare av Arvsfonden åtminstone. Värnamo SK har fått förfrågan om att vara projektägare, men har tackat nej med hänvisning till att de redan är involverade i arvsfondsprojektet om en multihall i fd Sajos lokaler. Det finns i dagsläget ingen annan naturlig förening att ställa frågan till och det som har diskuterats vid samverkansträffarna är att det inte är självklart att det bästa är att utföra arbetet i projektform med extern finansiering. Fördelen med att ha det som en ordinarie tjänst i kommunen snarare än att vara anställd i projektform i en förening är att det är betydligt lättare att från kommunen komma intill de olika förvaltningarna, man får ett helt annat mandat. Det finns också en överhängande risk att arbetet faller när projektet är klart om man driver det i projektform utan fortsättning, då det kommer behövas konkret stöd i flera situationer, även efter att man har gjort ett uppbyggnadsarbete.

Riskbedömning

Barn, unga och vuxna med funktionsnedsättningar har i högre grad än andra sämre hälsa, förkortad livslängd och lägre livskvalitet. De deltar i betydligt mindre utsträckning i individuella fritidsaktiviteter och är i mindre utsträckning fysiskt aktiva. Enligt konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har personer med funktionsnedsättning rätt att delta i fritidsaktiviteter. Deklarationen är tydlig med att personer med en funktionsnedsättning skall kunna delta på lika villkor i rekreativa aktiviteter, fritidsaktiviteter och idrottsaktiviteter samt att konventionsstaterna skall verka för att uppmuntra och främja att personer med en funktionsnedsättning deltar i ordinarie verksamheter.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2018.237

Omsorgsförvaltningen och fritidsavdelningen har identifierat att det finns svårigheter att få ut personer med funktionsnedsättningar i föreningslivet. De är kraftigt underrepresenterade i idrottsföreningarna i kommunen och det är bara enstaka föreningar som aktivt jobbar för att ta emot målgruppen. Många föreningar uttrycker en vilja att ta emot personer med funktionsnedsättningar, men känner sig osäkra på om de har möjlighet och kunskap nog.

I Jönköpings kommun har man en person anställd vars arbete går ut på att slussa in personer med funktionsnedsättning i föreningslivet i de fall detta är möjligt, i annat fall att hjälpa personerna till annan meningsfull sysselsättning.

Diskussioner har förts om alternativa finansieringsformer där invändningarna har varit att det finns en överhängande risk att ett arbete som man bygger upp inte fortsätter på egen hand efter att projektet är avslutat, eftersom målgruppen många gånger behöver ett konkret stöd och även föreningarna behöver stöd fortlöpande. Omsättningen på människor som engagerar sig ideellt i föreningslivet kan också vara hög, vilket gör att erhållen kunskap går förlorad på kort tid. Det mest fördelaktiga för att få en kontinuitet är att avsätta medel till en tjänst då det är ett kontinuerligt arbete som behöver göras hela tiden.

Förutom de rent etiska aspekterna så är det rimligt att en kommun jobbar hälsofrämjande med olika utsatta grupper, där barn, unga och vuxna med funktionsnedsättningar är en hårt drabbad grupp. Att öka fysiskt och psykiskt välbefinnande gör att personerna kan höja sin funktionsnivå och blir på sikt mindre resurskrävande hos såväl kommun som region. Detta arbetar mot kommunens hållbarhetsmål. En kommun som har ett brett utbud av fritidsaktiviteter för alla människor upplevs också som mer attraktiv.

Värnamo hälsocenter – permanentning av projekt hälsocenter och finansiering av verksamheten

Ärendebeskrivning

Värnamo Hälsocenter består av två verksamheter, Fysisk aktivitet på recept (FaR) och projektet Hälsocenter. FaR-verksamheten är en permanentad verksamhet, medan projektet Hälsocenter har fått förlängt ytterligare ett år under 2019. Beslut behöver fattas om hur verksamheten ska bedrivas från år 2020. Frågan om finansiering av hela Värnamo hälsocenter behöver också behandlas.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

Att hos kommunstyrelsen äska om tilldelning i budget vid budgetberedning inför år 2020 för en permanentning av projektet Hälsocenter, motsvarande en kostnad av 300 000 kr per år samt

Att tilldela ytterligare 75 000 kr per år till verksamheten Fysisk Aktivitet på Recept.

Therese Strömberg
Enhetschef

Johan Arvidsson
Fritidschef

Utredning

Beskrivning av Värnamo Hälsocenter

Värnamo Hälsocenter är ett samarbete mellan Värnamo kommun och Region Jönköpings län. Organisatoriskt är Värnamo Hälsocenter placerat under fritidsavdelningen, tekniska förvaltningen Värnamo kommun. Värnamo hälsocenter består av två delar, en del som tar emot personer som fått fysisk aktivitet utskriven på recept, FaR och ett hälsocenter som arbetar med hälsofrämjande för kommunens invånare. Delen som handlar om FaR har pågått under flera år och är en permanent verksamhet, medan hälsocenter har drivits som ett projekt mellan åren 2015 och 2018. Anledningen till att hälsocenters verksamhet startades var att vårdcentralernas möjligheter att arbeta preventivt var begränsade och det framkom i vårdcentralernas hälsosamtal att det fanns behov av att kunna få stöd i att ändra levnadsvanor för att få eller bibehålla en god hälsa.

Syftet när man startade projekt hälsocenter var att uppnå ett aktivt hälsocenter dit Värnamo kommuns invånare kan vända sig på eget initiativ för att få stöd att förändra sina levnadsvanor för en bättre eller bibehållen hälsa. Syftet var vidare att ge goda förutsättningar för personer med sämre utgångsläge att få stöd i livsstilsförändringar och vidare att åstadkomma bättre samhällsförankring och samarbete mellan sjukvård och samhälle.

Hälsocenter ska vara en lättillgänglig verksamhet med tydligt fokus på prevention skild från sjukvården och man ska kunna söka hälsocenter direkt utan att passera någon vårdcentral.

Modellen bygger på att deltagarna i hälsocenters verksamhet kommer på eget initiativ eller via rekommendation från tex sin vårdcentral. Efter första kontakten som består av ett hälsosamtal och frågeformulär slussas individen sedan till olika aktiviteter inom hälsocenter men kan också komma att slussas till deltagande i lämpliga föreningsaktiviteter, till självhjälpgrupper eller till andra aktiviteter hos andra aktörer. Aktiviteterna på Hälsocenter genomförs och leds av utbildade hälsovägledare med kompetens att ge kvalificerad rådgivning. Arbetsmetodiken bygger på lösningsfokuserat förhållningssätt genom motiverande samtal och aktiviteterna fokuserar på något av ämnena sömn,

mat, mental återhämtning eller motion. Vidare anordnas föreläsare av personalen på hälsocenter och ibland av externa föreläsare. Många av aktiviteterna sker i gruppform.

Mål

- Att fler som får FaR lyckas förändra sin livsstil och varaktigt blir mer fysiskt aktiva, minst i enlighet med de nationella rekommendationerna.
- Att förbättra resultaten av hälsosamtalen på vårdcentraler kopplat till frågorna fysisk aktivitet, sömn, kost och stress

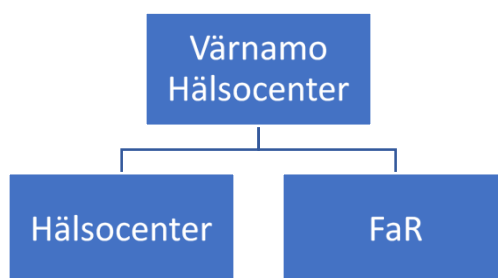
Delmål

Att efter varje avslutad insats bidra till att minst 50 % av deltagarna på Hälsocenter har

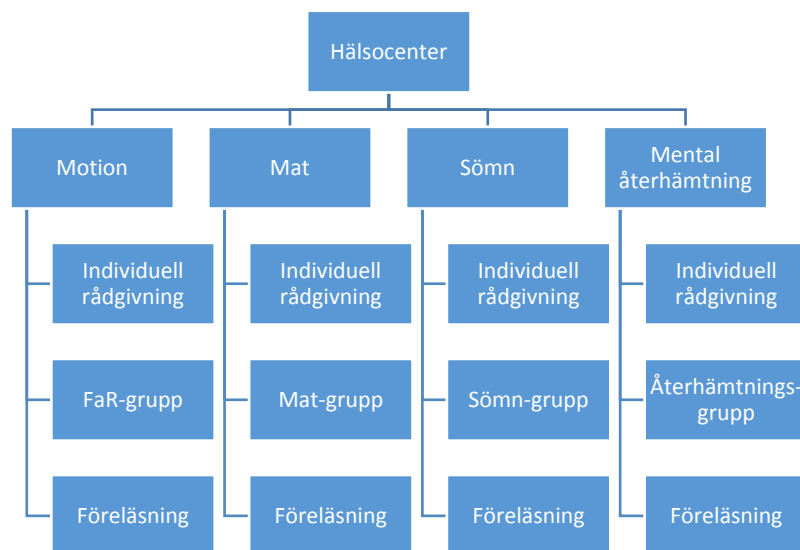
- FaR
 - Varit fysiskt aktiva minst 3ggr/v
- Hälsocenter
 - Gjort en beteendeförändring
 - Förbättrad egenupplevd hälsa
 - Inspirerats till bättre vanor

I samband med utarbetande av verksamhetsplanen för 2019 har syfte och mål omformulerats. Syftet är att Värnamo Hälsocenter ska bidra till en friskare befolkning i Värnamo kommun. Den totala nyttan av en hälsosam och frisk människa är oerhört svårt att beräkna. Det består av såväl livskvalitet och ekonomiska delar, för den enskilda individen, som effekter för samhället som dels är samhällsekonomiska, men också att personer har energi och ork att engagera sig i samhällets utveckling. Utöver det kan man med långsiktigt förebyggande hälsoarbete minska sjukskrivningar hos invånare. Vårdcentralerna kan lägga mer resurser på sjukvård och slussa friskvård vidare. Värnamo Hälsocenters arbete ger en möjlighet till jämlik hälsa oavsett ekonomiska förutsättningar. Målet är att minst 70 % av deltagarna ska ha inspirerats till bättre vanor, gjort en beteendeförändring och ha en förbättrad egenupplevd hälsa.

Organisation av FaR och Hälsocenter i Värnamo kommun

Modellen nedan visar vilka områden och aktiviteter Hälsocenter driver.

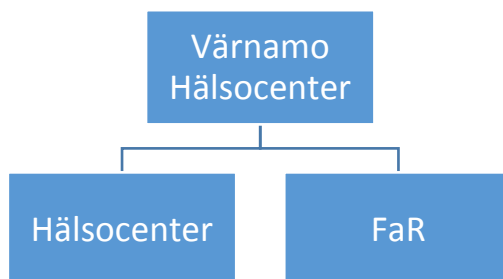
För att bibehålla goda förutsättningar och verka för jämlik hälsa hålls avgifterna för att delta på kurserna på en nivå som möjliggör deltagande oavsett ekonomiska förutsättningar och justeras efter utvärdering en gång per termin enligt mätning med deltagare och deltagarantal.

Värnamo Hälsocenters styrgrupp består av tre regionala vårdcentraler (Väster, Vrån och Rydaholm), en privat vårdcentral (Unicare Apladalen), en företagshälsovård (Avonova Apladalen), Folkhälsa Region Jönköpings Län samt

fritidsavdelningen Värnamo kommun. Värnamo Hälsocenter har tre anställda (varav en är verksamhetsledare) som sammanlagt innehar 2,4 heltidstjänster.

Finansiering av FaR och Hälsocenter i Värnamo kommun hittills

Modellen nedan visar den ekonomiska uppdelning som Värnamo Hälsocenter bygger på.

Finansiering Hälsocenter

Total budget under projektet har varit 400 tkr, 50% av Värnamo kommun och 50% av vårdcentralerna i Värnamo kommun. Respektive vårdcentralers andel beräknas utifrån antal listade patienter. Beslut behöver nu fattas om verksamheten ska fortsätta och bli en permanentad verksamhet samt hur detta i så fall ska finansieras.

För en hållbar modell för Hälsocenter som spridningsmodell anser ansvariga (kommun och vårdcentraler) att ett politiskt beslut behöver tas. En ekonomisk trygghet krävs då det i dagsläget grundar sig i finansieringsprioritering från vårdcentralerna.

Finansiering FaR

Total budget för FaR är 600 tkr, 50% av Värnamo kommun och 50% av vårdcentralerna i Värnamo kommun. Varje Vårdcentral betalar 8.50 kr./listad patient.

Nyttan av samverkan mellan region och kommun

Nedan följer några konkreta värden som vi ser att samverkan mellan kommun och region ger:

- Hälsocenter är en preventiv verksamhet som är tydligt skild från sjukvården och man kan söka hälsocenter direkt utan att passera någon vårdcentral
- Vårdcentralernas möjligheter att arbeta preventivt är begränsade – genom hälsocenter kan de rekommendera sina patienter till en verksamhet som tydligt och fokuserat arbetar med att bibehålla och/eller förstärka en god hälsa
- Vi skapar en gemensam arena där vi kan diskutera våra hälsoutmaningar och fatta beslut om riktade insatser där både kommun och region bidrar
- Genom samordnade insatser för hälsan får vi en bättre effekt av de insatser vi genomför
- Samordnade insatser är också mycket mer kostnadseffektiva.

Resultat

Hälsocentret upplevs av alla involverade aktörer som positivt och med goda resultat ett önskemål om möjlighet till en permanentad verksamhet finns hos alla samarbetsparter.

För att skapa en långsiktig effekt som kan påverka en god hälsa över tid mäts kvalitén av kurs och individuella möten.

Gruppverksamhet är både kostnadseffektiv och uppskattad av deltagarna, det är ett effektivt sätt att nå positiva resultat något som tydligt kan utläsas i deltagarnas utvärderingar.

Deltagare under projektiden 2016 - 2018

- Hälsocenter har totalt nått 1 555 personer
- Verksamheten har under projektiden haft 465 inskrivna deltagare som fått inledande samtal
- Fördelning har varit 80% kvinnor och 20 % män. Åldersmässigt har de flesta deltagare varit i åldern 30 - 60 år.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2019.31

- Antalet personer som, utöver inledande samtal, har fått hälsosamtal har varit 90 stycken. Var och en kan ha fått flera samtal
- Vi har genomfört 28 kurser och antalet personer som har genomgått har varit 168 stycken. Varje kurs sträcker sig över en tidsperiod av 6 månader.
- Antalet personer som har deltagit i föreläsningar med hälsocenters egen personal har varit 220 stycken
- Antalet personer som har deltagit i föreläsningar med externa föreläsare (öppna för allmänheten) har varit 1 000 stycken

Mål och resultat för hälsocenter under projektiden 2016 - 2018

Direkt efter avslutad aktivitet:

- 87% har gjort en beteendeförändring
- 74% upplever en förbättrad hälsa
- 90% har inspirerats till bättre vanor

Sex månader efter avslutad insats:

- 83% har gjort en beteendeförändring
- 67% upplever förbättrad hälsa. (2016 - 2017)

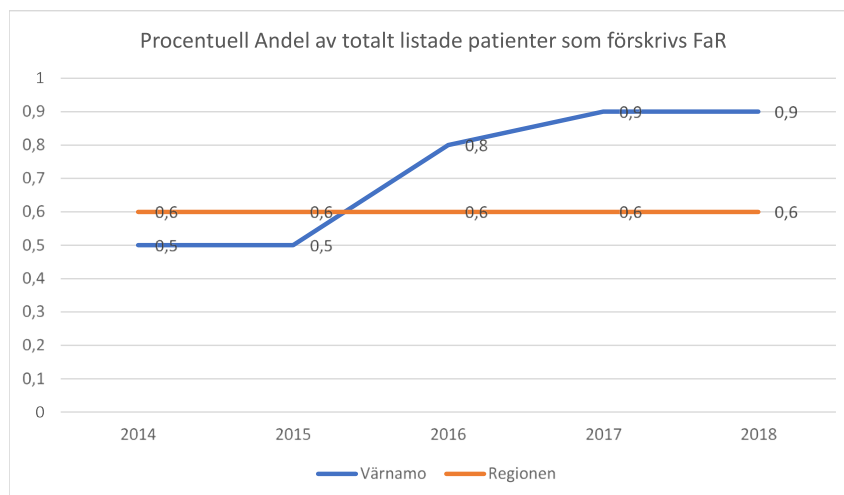
Av de patienter/kunder som påbörjat i verksamheten är det mycket få som har avbrutit i förväg (ca 95% fullföljer sin planering).

En uppgift som är av intresse är att i Värnamo genomförs hälsosamtal med i genomsnitt 39,7% av alla som fyller 40, 50, 60 och 70 år. Genomsnittet för länet är 34,5%.

Mål och resultat för FaR – så här långt

76 % av FaR-deltagarna fortsätter vara fysiskt aktiva minst 3 gånger i veckan 1 år efter avslutad kontakt med Värnamo hälsocenter (nationellt resultat är 63 - 65 % (2015)).

Andelen listade patienter som förskrivs FaR har under senaste 5 åren ökat från 0,5% till 0,9%. För regionen totalt har andelen legat still på 0,6%. (Se nedanstående diagram)

Exempel:

I Värnamo förskrivs ca 50% fler FaR än i regionen som helhet. Om regionen skriver ut 100 FaR så skriver Värnamo ut 150 FaR. Vi utgår från att Värnamos invånare i snitt har ungefär samma behov av FaR som övriga kommuners invånare. Tillsammans med de resultat som kan visas (Värnamo 76% och rikssnittet 63–65%) visar att i Värnamo får 76% av 150 personer = 114 personer hjälp att nå en bra fysisk aktivitet ett år efter avslutad FaR. I övriga regionen är den siffran 64% av 100 personer = 64 personer. Totalt får alltså ca 50 personer (78%) fler i Värnamo lyckas förändra sin livsstil till en aktiv och hälsosam livsstil.

Nytta för den enskilde

Idag söker sig personer till vårdcentralen för en rad olika besvär. Vissa av dessa personer kan hjälpas preventivt (sjukdomsförebyggande) och utanför vårdcentralen i samhället. Det kan vara personer som riskerar att insjukna på grund av sina levnadsvanor samt de som behöver stöd till förändring.

En dansk studie från 2005 visar att individer får stora hälsovinster av att öka sin fysiska aktivitet:

- En 30-årig kvinna med en stillasittande livsstil som övergår till måttlig fysisk aktivitet (30 min om dagen av minst måttlig intensitet) vinner 4,6 år i livslängd och minskar sin sjukdomstid med 2,7 år

- En 30-årig man med en stillasittande livsstil som övergår till måttlig fysisk aktivitet vinner 2,8 år i livslängd och minskar sin sjukdomstid med 2,4 år
- En 30-årig kvinna med stillasittande livsstil som övergår till att bli högaktiv (minst 60 minuter om dagen på minst måttlig intensitet) vinner 7,3 år
- En 30-årig man med en stillasittande livsstil som övergår till att bli högaktiv vinner 7,8 år

Enligt WHO kan sunda levnadsvanor förebygga: 90% av all diabetes, 80% av alla hjärtinfarkter och 30% av all cancer. Den som lever hälsosamt lever i genomsnitt 14 år längre än den som har ohälsosamma levnadsvanor. Även den som redan drabbats av sjukdom kan snabbt göra stora hälsovinster med förbättrade levnadsvanor. En patient med hjärtinfarkt, som inte röker samt börjar äta hälsosamt och motionera regelbundet minskar sin risk för ny hjärtinfarkt, stroke eller död med 74% redan 6 månader efter hjärtinfarkten jämfört med den som fortsätter att röka, vara fysiskt inaktiv och inte förbättrar sina matvanor.

Det finns studier som visar att fysisk aktivitet ökar det psykiska välbefinnandet, motivationen, kognitionen samt hjärnans kapacitet och att motion, psykologisk behandling och läkemedel har ungefär likvärdig effekt för att lindra symtom vid depression. Även personer som lider av ångest har stor nytta av fysisk aktivitet. Högintensiv fysisk aktivitet i 15–30 minuter reducerar nästan helt risken för att utlösa en panikångestattack. För generell ångest har positiva resultat visats vid styrketräning eller konditionsträning två gånger i veckan.

Samhällsnytta

Den danska studien från 2005 visar också på stora samhällsekonomiska effekter av en mer fysiskt aktiv livsstil. Samhället har ekonomiskt sett mest att vinna på att aktivera stillasittande personer i medelåldern som har hög ekonomisk produktivitet:

- Vinsten för samhället de mest stillasittande 20- till 79-åringarna blir måttligt fysiskt aktiva uppgår till 1 900 kr per person och år. Den siffran består dels av ökade produktionsvinster (1 425 kr per person och år) och dels

- av besparingar i sjukvårdskostnader (475 kr per person och år) under personernas livstid (2002 års priser)
 - Om 10% (de mest stillasittande) av Värnamo kommuns befolkning blir måttligt fysiskt aktiva (minst 30 min fysisk aktivitet per dag med minst måttlig intensitet) blir det en samhällsekonomisk besparing på ca. 4,6 MSEK per år
- Vinsten för samhället de mest stillasittande 20- till 79-åringarna blir högaktiva uppgår till 3 800 kr per person och år. Den siffran består dels av ökade produktionsvinster (2 850 kr per person och år) och dels av besparingar i sjukvårdskostnader (950 kr per person och år) under personernas livstid (2002 års priser)
 - Om 10% (de mest stillasittande) av Värnamo kommuns befolkning blir högaktiva (minst 60 min fysisk aktivitet per dag med minst måttlig intensitet) blir det en samhällsekonomisk besparing på ca. 9,2 MSEK per år

En fysiskt aktiv och hälsosam livsstil kan förebygga såväl depression som ångest. Mellan 4 och 10 % av den vuxna befolkningen har en pågående depression och psykisk ohälsa har blivit den vanligaste orsaken till sjukskrivningar i Sverige. De samhällsekonomiska kostnaderna för dessa sjukskrivningar är omfattande. (Johrén 2013) Fritidsavdelningens uppfattning är att förutom direkta kostnader som drabbar såväl arbetsplatser som försäkringskassan så får man inte glömma att anhöriga många gånger drabbas hårt av att ha familjemedlemmar med psykisk ohälsa/sjukdom. Detta kan leda till egen psykisk ohälsa och produktionsbortfall hos anhöriga. Om den anhöriga är barn kan det få långtgående och livslånga konsekvenser.

Framtid

FaR

Som vi kan se i resultatsammanställningen ovan har förskrivningarna av FaR ökat väsentligt under de senaste 5 åren. Från 0,5% av listade patienter till 0,9%. Vi bedömer att denna utveckling kan hålla i sig och öka med ytterligare några

tiondelar. Vi ser bland annat att andelen som får FaR för psykisk ohälsa ökat kraftigt senaste två åren.

För att säkra en god kvalitet i verksamheten behöver vi utöka våra resurser för att kunna ta hand om FaR-kunderna.

Hälsocenter

Projektet hälsocenter har bedrivits mellan åren 2015 och 2018 med huvudmålet att utveckla befintlig FaR-verksamhet till ett hälsocenter för personer från 18 år som vill ha hjälp att förändra sina levnadsvanor, såsom sömn, återhämtning, motion och kost, utan att de behöver söka vård inom hälso- och sjukvården.

Projektet har varit framgångsrikt och fungerar idag precis som målsättningen var. Verksamheten har många kunder/patienter och hälsocenter har blivit mer känt för allmänheten, bla genom medveten marknadsföring.

Antal personer som har deltagit i verksamheten har varit högt och det har varit nödvändigt att göra ytterligare anställningar under projektiden, inte minst pga att FaR-patienterna har varit väldigt många. Andelen personer fullföljer sin planering uppskattas till 95 %, vilket tyder på att verksamheten lever upp till kundernas förväntningar och behov.

En ny målgrupp har identifierats vara i behov av stöd från hälsocenter, unga vuxna. En speciell satsning kommer att göras på den gruppen där samtalen kommer handla dels om hälsofrågor, men också om relationer, självkänsla och livskvalitet.

Att satsa på hälsofrämjande insatser för kommunens invånare är något som gynnar såväl den enskilde som samhället. Goda levnadsvanor och inte minst fysisk aktivitet har gynnsam effekt på såväl fysisk som psykisk hälsa. Inte minst psykisk ohälsa är något som ökar väldigt mycket och som orsakar stort lidande för såväl individen som dess omgivning, inte minst för anhöriga. Den samhällsekonomiska besparingen man gör om man får de som är mest stillasittande att bli mer aktiva uppgår till mångmiljonbelopp varje år beräknat på besparingar i sjukvårdskostnader och produktionsvinst. Om man kan minska den psykiska ohälsan skulle man minska utgifterna för sjukskrivningar för såväl arbetsgivare som försäkringskassan.

Om man ser till anhörigas utsatthet som ökar risken för att deras ohälsa också ökar så gör man en ännu större samhällsvinst.

Värnamo hälsocenter med delarna FaR och hälsocenter fyller en viktig funktion i Värnamo kommun och har ett vid det här laget väl upparbetat och etablerat arbetssätt i god samverkan med regionen. Den nytta som verksamheten gör för personer som på olika sätt har en utsatt situation är stor och det medför också samhällsekonomiska vinster som vida överstiger kostnaden för att driva verksamheten. Det finns goda skäl att permanenta verksamheten.

Vi ser att vi med nuvarande bemanning inte kan täcka de behov av stöd i livsstilsförändring som vi ser. Exempel på områden som vi inte har möjlighet att täcka med nuvarande resurser är:

- Många kunder kommer till oss via hälsosamtal som görs på vårdcentralen. Idag genomförs det endast på 39,7 % (regionsnitt 34,5%) av alla. I takt med att andelen kan öka kan vi förvänta oss att allt fler söker sig till Hälsocenter
- Vi ser att många FaR-kunder behöver hjälp med livsstilsförändringar inom andra områden än motion. Vi har ofta ingen möjlighet att agera på detta, beroende på resursbrist
- Målgruppen ”unga vuxna” har HC börjat inrikta sig mot under början av 2019. Där bedöms det finnas stora behov av stöd
- Värnamo Hälsocenter är fortfarande relativt okänt i Värnamo kommun. Vi bedömer att det finns stora behov bland invånarna som vi ännu ej tillgodoser
- Mycket begränsad möjlighet att vidareutveckla befintliga koncept och kurser
- Mycket begränsade möjligheter att följa med i trender och utveckla nya koncept för att möta behov som finns i olika grupper bland invånarna

Utveckling av verksamheten framåt

En målgrupp som har identifierats ha behov av insatserna som hälsocenter erbjuder är unga vuxna mellan 20 och 29 år. De har ofta flyttat hemifrån och är i en sårbar fas av livet. Vårdcentralen tillsammans med hälsocenter har identifierat att dessa ofta har en

förhöjd stress och behov av att få bättre levnadsvanor. Det är också förebyggande om man redan i unga år kan komma in i goda levnadsvanor. Aktiviteter i form av gruppsamtal enligt modellen ”More to life-samtalscafé” kommer att anordnas där samtalsämnena är aktivitetsbalans och hälsofrågor, relationer, självkänsla och livskvalitet samt hur man kan förändra invanda mönster.

En satsning på unga vuxna stämmer väl överens med den satsning som Värnamo kommun gör, Hälsosam Uppväxt i Värnamo, där syftet är att skapa en miljö och en motivation för att göra det lätt att kunna ha en hälsosam och aktiv livsstil. Målet med projektet är att barn och ungdomar ska ha de bästa förutsättningarna att växa upp till en hälsosam 25-åring.

Under 2019 ska också en kommunikationsplan tas fram för att skapa bättre förutsättningar och kundunderlag.

Nya områden som också kommer att kräva utökning av resurser är HR inom Värnamo kommun och projektet Hälsosam Uppväxt i Värnamo (HUV). Vi för en dialog med HR inom Värnamo kommun om på vilket sätt och i vilken omfattning Hälsocenter kan stödja dem. Bedömning av vad det innebär för budget redovisas nedan. Hälsocenter bedöms även få en viktig roll i projektet HUV, främst i rollen att utbilda blivande och nyblivna föräldrar i viktiga delar i en hälsosam och aktiv livsstil.

Vi är ännu i tidiga skeden i dessa samtal så det är svårt att kvantifiera en bedömd resursinsats.

Förslag på komplettering av ekonomisk modell för FaR och ny ekonomisk modell för Hälsocenter

FaR

Utökning av budget

Total budget för FaR är 600 tkr. Kommunen och lokala vårdcentraler står för 50 % var, av totalt belopp. Kostnaden för vårdcentralen är idag utifrån listad patient * 8.50.

Som vi kan se i resultatsammanställningen ovan har förskrivningarna av FaR ökat väsentligt under de senaste 5 åren. Från 0,5% av listade patienter till 0,9%. Vi bedömer att denna

utveckling kan hålla i sig och öka med ytterligare några tiondelar. Vi ser bland annat att andelen som får FaR för psykisk ohälsa ökat kraftigt senaste två åren. För att säkra en god kvalitet i verksamheten behöver vi utöka våra resurser för att kunna ta hand om FaR-kunderna. Varje FaR-kund genererar en nettokostnad på 3 tkr. Nuvarande insats räcker alltså till ca 200 FaR-kunder. Senaste åren har vi haft ca 230 till 240 FaR-kunder. Då vi bedömer att det kommer att öka ytterligare något, så bör en resursinsats från kommun och region baseras på ca 250 FaR-kunder. Det blir totalt 750 tkr, 375 tkr per part. Det innebär en ökning med 75 tkr per part.

Uppdatering av villkor

Dessa belopp behöver uppräknas årligen, med AKI-index, för att inte urgröpas.

Hantering av eventuell överdragning av budget

Naturligtvis behöver vi hela tiden jobba så effektivt som möjligt, men vi kvalitén i arbetet är kritisk för ett lyckat resultat. Om kostnaden för FaR överstiger den budgeterade finns två olika alternativ om man vill bibehålla den kvalitet som skapar värde och nytta för patienten.

1. Kommun och vårdcentraler delar solidariskt på den överskjutande kostnaden.
2. Förskrivningsrätten begränsas

Naturligtvis är alternativ 1 att föredra, ur ett verksamhetsperspektiv.

Hälsocenter

Permanent hälsocenterverksamhet

Hälsocenter har under projektiden visat att det finns ett stort behov av denna verksamhet. Vi rekommenderar därför mycket kraftigt att Värnamo kommun fattar beslut om att permanenta denna verksamhet. Genom att permanent budgetera för denna kostnad.

Utöka budgetramen för hälsocenter i nuvarande uppdrag

Dagens budget för hälsocenter är 400 tkr. Kommunen bidrar med 50% och regionen (genom vårdcentralerna) bidrar med 50%.

Med hänvisning till de stora behov som vi idag ej kan tillgodose rekommenderar vi att respektive part utökar sin insats med 100 tkr. Den totala budgeten för Hälsocenter i dess nuvarande uppdrag blir då 600 tkr. Kommunens andel är då 300 tkr.

Utöka budgetramen för hälsocenter baserat på utökat uppdrag – stöd för HR

HR gör en hälsosatsning med stöd av Hälsocenter. Detaljerna i den finns i bifogat dokument.

Nedan finns en kortfattad specifikation av huvudkomponenterna i denna satsning och bedömd tidsåtgång för respektive del:

Kollegiala samtalsgrupper, 2 per år, tid per år = 280 timmar

”More to life”, 2 per år, tid per år = 216 timmar

Stöd i övrigt hälsoarbete 100 tim

Total tid ca 600 produktiva timmar

Med en självkostnad per timme på 435,- blir det en kostnad på 261 tkr.

Utöka budgetramen för hälsocenter baserat på utökat uppdrag – Aktivt stöd i HUV

Det pågår just nu ett arbete för att utveckla hur vi arbetar och ger stöd till blivande/nyblivna föräldrar vid Familjecentralen. Med stor sannolikhet kommer Värnamo Hälsocenter att spela en stor roll i detta. Vi kommer att återkomma med ett mer komplett paket kring behov inom ramen för HUV.

Uppdatering av villkor

Dessa belopp behöver uppräknas årligen, med AKI-index, för att inte urgröpas.

Riskbedömning

Projektet hälsocenter har bedrivits mellan åren 2015 och 2018 med huvudmålet att vidareutveckla befintlig FaR-verksamhet till ett hälsocenter för personer från 18 år som vill ha hjälp att förändra sina levnadsvanor, såsom sömn, återhämtning, motion och kost, utan att de behöver söka vård inom hälso- och sjukvården. Projektet har varit framgångsrikt och fungerar idag precis som målsättningen var. Verksamheten har många kunder/patienter och hälsocenter har blivit mer känt för allmänheten, bla genom medveten marknadsföring. Projektet har förlängts under 2019.

Antal personer som har deltagit i verksamheten har varit högt och det har varit nödvändigt att göra ytterligare anställningar under projektiden, inte minst pga att FaR-patienterna har varit väldigt många. Andelen personer fullföljer sin planering uppskattas till 95 %, vilket tyder på att verksamheten lever upp till kundernas förväntningar och behov.

En ny målgrupp har identifierats vara i behov av stöd från hälsocenter, unga vuxna. En speciell satsning kommer att göras på den gruppen där samtalen kommer handla dels om hälsofrågor, men också om relationer, självkänsla och livskvalitet. Hälsocenter kommer också att vara en viktig aktör för att stötta upp Värnamo kommuns HR-avdelning samt i bedrivandet av projektet HUV.

Att satsa på hälsofrämjande insatser för kommunens invånare är något som gynnar såväl den enskilde som samhället. Goda levnadsvanor och inte minst fysisk aktivitet har gynnsam effekt på såväl fysisk som psykisk hälsa. Inte minst psykisk ohälsa är något som ökar väldigt mycket och som orsakar stort lidande för såväl individen som dess omgivning, inte minst för anhöriga. Den samhällsekonomiska besparingen man gör om man får de som är mest stillasittande att bli mer aktiva uppgår till mångmiljonbelopp varje år beräknat på besparingar i sjukvårdskostnader och produktionsvinst. Om man kan minska den psykiska ohälsan skulle man minska utgifterna för sjukskrivningar för såväl arbetsgivare som försäkringskassan. Om man ser till anhörigas utsatthet som ökar risken för att deras ohälsa också ökar så gör man en ännu större samhällsvinst.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2019.31

Värnamo hälsocenter med delarna FaR och hälsocenter fyller en viktig funktion i Värnamo kommun och har ett vid det här laget väl upparbetat och etablerat arbetssätt i god samverkan med regionen. Den nytta som verksamheten gör för personer som på olika sätt har en utsatt situation är stor och det medför också samhällsekonomiska vinster som vida överstiger kostnaden för att driva verksamheten. Bedömningen är också att samverkan mellan regionen och kommunen ger många fördelar och att det är ekonomiskt effektivt att samverka i den här frågan. Det finns goda skäl att permanenta verksamheten.

Det har identifierats att budgeten för hela Värnamo Hälsocenter behöver justeras, dels för att FaR-verksamheten har vuxit och kräver resurstillskott och framförallt för att projektet hälsocenter ska kunna bli en permanent verksamhet i Värnamo Hälsocenter.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2019.25

Simtider i simhallen

Ärendebeskrivning

I Värnamo Simhall finns det särskilda tider för bara kvinnor/tjejer varje lördagseftermiddag. Då antalet besökare har minskat är det aktuellt att se över upplägget.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

Att minska ner på särskilda tider för bara kvinnliga besökare till en gång i månaden.

Per Hansen
Enhetschef för simhallen

Johan Arvidsson
Fritidschef

Utredning

Införandet av särskilda tider för kvinnliga besökare i simhallen infördes efter att Värnamo Internationella vänner hade påtalat att det fanns ett behov av det. Verksamheten påbörjades i september 2011 under namnet "Kvinnosim". Lokalerna anpassades genom att insynsskydd sattes upp och ett krav var att endast kvinnliga badvårdar fick vistas i simhallen under tiden. Medel om 80 000 kr anvisades för att anpassa lokalerna. Kvinnosimmet förlades till lördagar och bytte så småningom namn till "tjejkvällar".

Verksamheten bestod av fritt bad, men målsättningen var att kunna erbjuda simundervisning och vattenvana under tiden. Under en period erbjöds detta genom att man fick låna personal från dåvarande invandrarbyrån, som kunde arabiska. Då det var svårt att få den inlånade personen att komma varje lördag fick simhallen själv ordna personal som skulle hålla i simundervisningen. Detta ledde till att simundervisningen kostade lika mycket som ordinarie simskola och då var det ingen som var intresserad och simundervisningen lades därför ned.

Under början av tjejkvällarna förekom en del incidenter, tex att barn lämnades ensamma i plask- eller undervisningsbassängen då den vuxna gått för att badat bastu eller motionssimma i stora bassängen. Simhallen tog fram regler för vad som gäller när man är i simhallen samt besökte boenden för nyanlända för att nå ut med information. Simhallen köpte även in burkinis då en del badgäster badade i vanliga kläder eller bomullsplagg.

Det har varit en del debatter kring frågan om separata simtider för kvinnor. Det finns synpunkter på att kvinnor och flickor särbehandlas och att det bara får vara kvinnliga badvårdar på plats. Frågan hanteras väldigt olika i kommunerna i länet.

Från simhallens sida uttalar Per Hansen att tjejkvällar under de första åren var ganska välbesökt och det kom besökare från grannkommunerna, vilket är ett bra betyg på verksamheten. Man såg en positiv effekt av att barn, framförallt flickor, kunde gå och bada med sin mamma och det underlättade för barnen när de senare skulle delta i skolornas simundervisning. För något år sedan beslutade man att tillåta även manliga badvårdar på tjejkvällar, dels för att det anställdes manlig personal och det blev svårt att schemalägga bara kvinnlig personal på

lördagstiderna, men också med resonemanget att man kan förvänta sig att båda könen är representerade i yrkesrollen som badvärd, på samma sätt som man inte kan välja kön på andra yrkesutövare.

Besöksantalet har minskat hela tiden sedan införandet av kvinnosimmet 2011. Statistik för de senaste tre åren visar på besöksantal med i genomsnitt 24,2 besökare/tillfälle 2016, 21,6 besökare/tillfälle 2017 och 9,8 besökare/tillfälle 2018. Hittills i år har genomsnittet legat på 7,0 besökare/tillfälle.

Simhallen har inte kompenserats för de ökade kostnaderna som det innebär att bemanna simhallen med badvärdar och receptionspersonal på lördag eftermiddag/kväll. Detta blir extra kännbart när simhallens verksamhet har ett sparkrav ålagt sig. Från Simhallens sida är förslaget att man antingen lägger ner tjejkvällarna eller begränsar dessa till en gång i månaden.

Riskbedömning

Att ha separata badtider för enbart kvinnliga besökare är en fråga som har diskuterats mycket nationellt och i länet har kommunerna valt att hantera det på olika sätt. I Värnamo har tjejkvällarna varit välbesökta under de första åren, då det även kom besökare från grannkommunerna, men senaste åren har besöksantalet stadigt sjunkit. Med tanke på att simhallen också är ålagd ett sparkrav och det är dyrt att ha personal på helgen för få besökare, är förslaget att tjejkvällarna minskas ner till en gång i månaden. Detta ger ändå möjligheten till de som önskar eller har behov av separata simtider för bara kvinnliga besökare.

Cirkulationsplats Ringvägen - Expovägen

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Hösten 2019 kommer Östboskolan utökas med en 4 - 6 skola samt ett tillagningskök för skolor och förskolor i området. Detta kommer medföra en väsentlig ökning av fordonstrafik i korsningen Ringvägen/Blomstervägen/Expovägen, med såväl personbilar, lastbilar som bussar, samt fler oskyddade trafikanter, då även barn i skolåldern.

2018 togs ett beslut i TU att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta en ny detaljplan över korsning mellan Ringvägen-Expovägen-Blomstervägen samt att ge tekniska förvaltningen i uppdrag att projektera och bygga cirkulationsplats i korsning Ringvägen-Expovägen-Blomstervägen.

Åtgärder

Tekniska förvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen har fått frågor om hur en säker skolväg till Exposkolan skall säkerhetsställas.

En säker skolväg är en tydlig och enkel väg, med så få konfliktpunkter med motorfordon som möjligt. De konfliktpunkter som ändå krävs bör vara utformade på ett så bra sätt som möjligt, där fordon har bra sikt och en låg hastighet säkras.

Då detaljplanen och såldes inte byggnationen av cirkulationsplats kommer att vara klar innan skolstart hösten 2019 har tekniska förvaltningen tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen tagit fram en alternativ lösning som i enlighet med översiktsplanen främjar det långsiktigt hållbara trafiksystemet, gång- och cykeltrafikanterna.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2018.29

Den alternativa lösningen innebär också att den södra in/utfarten från Blomstervägen till Ringvägen stängs för fordonstrafik samt att en väl utformad gång- och cykelpassage över Ringvägen byggs.

Genom att stänga Blomstervägen får skolbarnen en mindre konfliktpunkt samtidigt som fordonstrafiken får en mindre utfart att ta hänsyn till i korsningen. Trafiksäkerheten blir därmed betydligt mycket bättre. Passagen över Ringvägen byggs förskjutet och upphöjd för att skapa en tydlig och trafiksäker korsningspunkt.

För att få bättre flöden för motorfordon i korsningen Ringvägen/Expovägen innebär förslaget att norra delen av Expovägen får ytterligare ett körfält i norrgående riktning, det vill säga ett vänster- samt ett högersvängsfält. Detta tillsammans med att Blomstervägen stängs gör att trafiksituationen förbättras.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått flertalet synpunkter gällande höga hastigheter på Blomstervägen. I och med öppnandet av Exposkolan antas genomfartstrafiken på Blomstervägen öka. För att komma till rätta med den ökade trafiken och de höga hastigheterna behövs det hastighetsdämpande åtgärder. Genom att stänga den södra in/utfarten kommer genomfartstrafiken försvinna och trafikmiljön därmed bli bättre.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** godkänna tekniska förvaltningens förslag på utformning av trafiklösning.
- att** ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att besluta om att stänga Blomstervägens södra in- och utfart för motorfordonstrafik.

Sabina Johansson Kullman
Samordnare

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2019.39

Värnamobygdens Ryttarförening – information om ridanläggningen i Sörsjö

Ärendebeskrivning

Värnamobygdens Ryttarförening har bjudit in fritidsavdelningen för dialog kring behov av upprustning, ombyggnad och utbyggnad av ridanläggningen i Sörsjö.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

Att godkänna informationen

Maria Grimstål
Handläggare

Johan Arvidsson
Fritidschef

Utredning

Fritidschef Johan Arvidsson och projektledare Joakim Norgren har bjudits in till Värnamobygdens Ryttarförening för dialog kring behoven av att rusta upp, bygga om och bygga ut föreningens anläggning i Sörsjö.

Föreningen ser projektet i tre steg där första steget är stallet med servicefunktioner, andra steget är nybyggnation av tävlingsstallar och renovering av gruspaddock och tredje steget är ett nytt ridhus.

Stallbyggnader och servicefunktioner

Föreningen uppger att stallet där bla alla ridskolans hästar står uppstallade renoverades 2007. Stallet är idag underdimensionerat då ridskolan behöver införskaffa fler hästar för verksamheten. Regeringen har gett Jordbruksverket i uppdrag att ta fram ett förslag till ny djurskyddslag. Förslaget omfattar bland annat regler för hur hästar ska vara uppstallade och kommer troligen utmynna i föreskrifter om att hästar inte får stå uppbundna i spilta utan ska vistas i box i framtiden. Detta kommer medföra att spiltor behöver byggas om till större boxar och det betyder att färre hästar kommer kunna uppställas på ytan.

Då föreningens verksamhet har vuxit har man idag stor utrymmesbrist. Föreningen har fler ridskoleelever nu än tidigare och upplever att de inte alls har de lokaler som behövs för den verksamhet man bedriver och den expansion som man önskar och ser möjlighet för. Föreningen uppger att det saknas teorisal och man behöver plats för ungdomssektionen där de kan ha kontor. Vidare behövs det omklädningsrum för män och kvinnor. Avloppet är underdimensionerat för verksamheten och man behöver också anpassa ventilationen som idag inte är tillräckligt bra. Anläggningen är inte heller tillgänglighetsanpassad, vilket innebär att personer i tex rullstol inte kan besöka alla delar av anläggningen.

Offerter har inhämtats av föreningen för byggnation av nytt stall, avlopp, ventilation och kringutrymmen och kostnadskalkylen visar på en kostnad på drygt 5,7 miljoner.

Gruspaddock

Föreningen har tre gruspaddockar utöver den stora tävlingsbanan. En gruspaddock är i behov av dränering och utbyte av underlag. Offert har lämnats med en uppskattad kostnad om 336 000 kr.

Tävlingsstallar

Föreningen önskar bygga tävlingsstallar och önskar då ett liknande upplägg som det som erbjöds brukshundklubben, där kommunen gav föreningen ett lån som betalas tillbaka på flera år. För att kommunen skall kunna gå vidare i denna fråga krävs en projektbeskrivning liknande den som brukshundklubben gav som underlag till kommunen.

Kostnad enligt offert är 1,7 miljoner kronor.

Ridhus

Föreningen äger två ridhus, ett fullstort på 20 x 60 m och ett mindre på 20 x 40 m. Stora ridhuset byggdes 1982 och lilla ridhuset byggdes några år senare. Föreningen har framtidsplaner på att bygga ytterligare ett, större, ridhus på anläggningen. Detta för att kunna anordna stora tävlingar på vinterhalvåret. Det stora ridhuset som byggdes 1982 har med dagens utveckling och tävlingsryttares krav, blivit för litet för att locka ryttare som tävlar i högre klasser. Föreningen ser stora möjligheter till en finansiering via Jordbruksverket och deras landsbygdsstöd.

Övrigt

På Sörsjö gård finns ett boningshus som är i dåligt skick, detta kommer att rivas då rivningslov har erhållits. Kommunen siktar på att huset ska rivas under andra halvåret 2019. Huset har tidigare använts som bostad och verksamhetslokal.

**Överföringsledningar Värnamo - Bor, projekt
0694****Ärendebeskrivning**

Kalkylen gällande anläggande av överföringsledningar till Bor har ändrats från förprojekteringsstadiet till detaljprojekteringsstadiet. En utredning ska göras av vad denna kostnadsökning får för konsekvenser för ekonomin, samt om det är kostnadseffektivt att behålla de gamla VA-anläggningarna i drift.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta
att godkänna informationen.

Antti Vähäkari
VA-Chef

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2017.129
